

SAVJETI RODITELJIMA O SPRJEČAVANJU MEDICINSKIH POGREŠAKA KOD DJECE*

Medicinske pogreške su među vodećim uzrocima smrti i ozljeda u mnogim europskim zemljama. Triput su češće kod djece, naročito dojenčadi u jedinicama intenzivne skrbi. Medicinske pogreške se događaju u bolnicama, poliklinikama, liječničkim ordinacijama, ljekarnama i domovima pacijenata. Mogu uključiti lijekove, kirurške zahvate, dijagnostiku, opremu i laboratorijske nalaze. Većina pogrešaka prouzročena je današnjim kompleksnim sustavom zdravstvene skrbi. No, pogreške nastaju i kad postoje problemi u komunikaciji između liječnika, pacijenata i članova njihovih obitelji.

Svrha ovih savjeta je pomoći roditeljima da sprječe medicinske pogreške kod svoje djece.

Što možete učiniti ?

Budite uključeni u zdravstvenu skrb Vašeg djeteta

1 Najbolji način da pomognete u sprječavanju pogrešaka je da budete aktivni član tima zdravstvene skrbi Vašeg djeteta. To znači preuzimanje uloge u donošenju odluka o liječenju Vašeg djeteta. Ishodi liječenja djece su bolji kad su roditelji uključeni u njihovo liječenje.

Lijekovi

2 Obavjestite liječnike Vašeg djeteta o svim lijekovima koje uzima i njegovoj težini. To uključuje propisane lijekove i lijekove u slobodnoj prodaji te dijetetske dodatke kao što su vitamini i biljni pripravci. Najmanje jednom godišnje ponesite sve lijekove i dodatke koje Vaše dijete uzima kod liječnika. To može pomoći Vama i liječniku u razgovoru o njima i otkriti postoji li neki problem. Poznavanje povijesti uzimanja lijekova Vašeg djeteta i njegove težine može pomoći liječniku

u ažuriranju njegovog zdravstvenog kartona i doprinjeti da dijete dobije bolju kvalitetu skrbi.

3 Obavijestite liječnika o alergijama i reakcijama koje je Vaše dijete imalo na lijekove. Time sprječavate uzimanje lijeka koji bi mogao naštetiti djetetu.

4 Kad liječnik propiše lijek za Vaše dijete, provjerite možete li ga pročitati.

5 Kad preuzmete lijek u ljekarni, upitajte: Je li to lijek koji je liječnik mog djeteta propisao? Utvrđeno je da 88 % medicinskih pogrešaka uključuje pogrešan lijek ili pogrešnu dozu.

6 Zatražite informacije o lijekovima za Vaše dijete koje možete razumjeti – i kad su propisani i kad su Vam dati u bolnici ili ljekarni:

- Koji je naziv lijeka?
- Za što je lijek propisan?
- Je li propisana doza prikladna za moje dijete s obzirom na njegovu težinu?
- Koliko dugo ga treba uzimati?
- Koje su moguće nuspojave? Što trebam učiniti ako se pojave?
- Je li lijek siguran za uzimanje s drugim lijekovima i dijetetskim dodacima koje moje dijete uzima?
- Koju hranu, pića ili aktivnosti treba moje dijete izbjegavati dok uzima taj lijek?
- Kad mogu očekivati poboljšanje?

Ako imate neko pitanje o uputama na naljepnici lijeka za Vaše dijete, pitajte. Naljepnice na lijeku mogu biti teško razumljive. Primjerice, pitajte znači li „četiri puta dnevno“ uzeti dozu svakih 6 sati tijekom 24 sata ili samo tijekom vremena kad je dijete budno.

8 Upitajte ljekarnika o najboljem načinu mjerenja tekućeg lijeka za Vaše dijete. Također pitajte, ako niste sigurno kako koristiti preporučenu naparvu. Mnogi ne razumiju ispravan način mjerenja tekućih lijekova i koriste kućne čajne žličice, koje često ne zaprimaju očekivanu količinu tekućine. Posebne naprave, kao što su označene šprice, pomažu pri mjerenju ispravne doze.

9 Zatražite pisane informacije o nuspojavama koje lijek za Vaše dijete može prouzročiti. Ako uočite kod djeteta nuspojavu na lijek, obavijestite o tome odmah liječnika i ljekarnika.

Boravak u bolnici

10 Ako možete birati, izaberite bolnicu u kojoj je mnogo djece obavilo postupak ili kirurški zahvat koji Vaše dijete treba. Ishodi liječenja su bolji kod djece koja su obrađena u bolnicama koje imaju puno iskustva s njihovim stanjem. Dok je Vaše dijete u bolnici, provjerite nosili li stalno identifikacijsku narukvicu.

11 Ako je Vaše dijete u bolnici, upitajte medicinsko osoblje pridržava li se mjera za sprječavanje i suzbijanje bolničkih infekcija. Pranje ruku je važan način za sprječavanje infekcija u bolnici.

12 Kad je Vaše dijete otpušteno iz bolnice, zamolite liječnika da Vam objasni plan liječenja djeteta koji ćete slijediti kod kuće. To uključuje upoznavanje s lijekovima i obavijest kad se dijete može vratiti redovitim aktivnostima.

Kirurški zahvati

13 Ako je Vašem djetetu potreban kirurški zahvat, budite sigurni da ste se Vi, liječnik Vašeg djeteta i kirurg razumjeli oko toga što će se točno učiniti. Kirurški zahvat na pogrešnom mjestu je rijedak, ali čak jednom je prečesto. Kirurški zahvat na pogrešnom mjestu je 100 %

sprječiv. Od kirurga se očekuje da svojim inicijalima označi mjesto koje će biti podvrgnuto zahvatu.

Što još možete poduzeti?

14 Imate pravo postavljati pitanja svakomu tko je uključen u liječenje Vašeg djeteta.

15 Provjerite tko koordinira liječenje Vašeg djeteta. To je posebno važno ako Vaše dijete ima puno zdravstvenih problema i boravi u bolnici.

16 Provjerite ima li medicinsko osoblje uključeno u liječenje Vašeg djeteta sve važne informacije o njemu. Nemojte pretpostavljati da svatko ima sve informacije koje treba.

17 Zamolite člana obitelji ili prijatelja da ide s Vama na dogovore o liječenju Vašeg djeteta.

18 Pitajte zašto je neka pretraga ili postupak učinjen.

19 Ako je Vaše dijete obavilo neku pretragu, upitajte kad će biti dostupni rezultati. Možete i nazvati laboratorij.

20 Naučite što više o stanju i liječenju Vašeg djeteta pitajući liječnika i medicinsku sestru te koristeći druge pouzdane izvore.

* Izvor: Patient safety (AHRQ)